

تأثیر چهار هفته تمرین پلیومتریک همراه با مصرف امگا ۳ بر غلظت سرمی عامل نروتروفیک مشتق از مغز و پروتئین واکنش گر C مردان فعال

ضیاء فلاح محمدی^۱، حسین نظری^{۱*}

چکیده

زمینه و هدف: هدف از تحقیق حاضر بررسی تاثیر چهار هفته تمرین پلیومتریک و مکمل امگا ۳ بر غلظت سرمی عامل نروتروفیک مشتق از مغز و پروتئین واکنش گر C مردان فعال بود. روش تحقیق: ۲۸: دانشجوی مرد به طور تصادفی به چهار گروه (مکمل+تمرین، مکمل، تمرین، کنترل)، تقسیم شدند. آزمودنی های گروه مکمل امگا ۳+ تمرین (ترکیبی) و گروه تمرین به مدت ۴ هفته برنامه تمرینات منتخب پلیومتریک را اجرا کردند. همچنین گروه ترکیبی و گروه مکمل روزانه ۲۰۰۰ میلی گرم مکمل امگا ۳ مصرف کردند. سطوح عامل نروتروفیک مشتق از مغز و پروتئین واکنش گر C به روش الیزا و ایمونوتوربیدیمتری اندازه گیری شدند. از آزمون تحلیل واریانس یک طرفه برای بررسی تفاوت بین گروه ها و ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه بین متغیرها استفاده شد. سطح معنی داری $P < 0.05$ منظور گردید. **یافته ها:** سطوح سرمی عامل نروتروفیک مشتق از مغز پس از ۴ هفته تمرین پلیومتریک همراه با مصرف امگا ۳ در مقایسه با گروه کنترل، افزایش معناداری یافت ($p = 0.04$)، اما پروتئین واکنش گر C تغییر معناداری نکرد ($p = 0.53$). همچنین بین مقادیر عامل نروتروفیک مشتق از مغز و پروتئین واکنش گر C گروه های مختلف پژوهش رابطه معنی داری مشاهده نشد ($P > 0.05$). **نتیجه گیری:** اجرای تمرینات پلیومتریک همراه با مصرف مکمل امگا ۳، موجب افزایش میزان عامل نروتروفیک مشتق از مغز سرم آزمودنی ها شد. احتمالاً پروتکل مورد استفاده در تحقیق حاضر می تواند بر سلامت مغز تأثیر بگذارد، اما بین عامل نروتروفیک مشتق از مغز و پروتئین واکنش گر C به عنوان شاخص التهابی رابطه معناداری مشاهده نشد. بنابراین برای نتیجه گیری در رابطه با نقش درمانی یا حفاظتی عامل نروتروفیک مشتق از مغز در مقابله با التهاب، به مطالعات بیشتری نیاز است. **واژه های کلیدی:** عامل نروتروفیک مشتق از مغز، پروتئین واکنش گر C، تمرین پلیومتریک، مردان فعال.

۱- نویسنده مسئول، دانشیار گروه فیزیولوژی ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه مازندران

آدرس: مازندران، بالسیر، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی گروه فیزیولوژی ورزشی

Email: zia-falm@umz.ac.ir

۲- کارشناسی ارشد فیزیولوژی ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه مازندران

تمرينات پلیومتریک، CRP افزایش یافت و پس از آن به مقادیر پایه بازگشت (۶).

از سوی دیگر، عامل نوروتروفیک مشتق از مغز^۴ (BDNF) که در سراسر مغز به وفور یافت می‌شود و اعمال متنوعی از جمله بقای عصبی، تولید سلول‌های عصبی، مرگ سلولی، رشد اکسونی، پیوستگی و شکل پذیری رامیانجی گری می‌کند؛ می‌تواند مغز را در برابر التهاب‌های ایسکمیک از طریق تنظیم سطح سلولی سایتوکاین‌ها به هنگام سکته مغزی محافظت کند (۷). براون^۵ و همکاران (۲۰۰۷)، اظهار داشتند که به هنگام التهاب راه‌های هوایی، تولید BDNF در نتیجه هجوم سلولهای T و ماکروفازها افزایش پیدا می‌کند. آنها نشان دادند که برخی نوروتروفین‌ها مثل BDNF می‌توانند سبب تغییرپذیری نورونی در زمان التهاب شوند. به نظر می‌رسد که BDNF اثرات مستقیم روی کنترل عصبی قطر راه‌های هوایی به هنگام التهاب دارد (۳). تمرينات شدید و آسیب‌زا می‌توانند سبب التهاب شوند. یکی از انواع این تمرينات، تمرين پلیومتریک می‌باشد. چاتزینی کولائو (۲۰۱۰) و داست (۲۰۰۷) بیان داشته‌اند که انقباضات برون‌گرا که در حرکات پلیومتریک ایجاد می‌شوند، باعث آسیب عضلانی در انسان و مدل‌های حیوانی می‌گردند. این آسیب عضلانی اساساً به وسیله فشارهای مکانیکی و انتقال هموستاز کلسیم اتفاق می‌افتد، در حالی که احساس ناراحتی در عضله ممکن است توسعه یابد. شدت ناراحتی طی ۲۴ ساعت اول بعد از تمرين افزایش می‌یابد و اوج آن بعد از ۲۴ تا

مقدمه

التهاب اغلب در پاسخ به فعالیت بدنی شدید افزایش می‌یابد. در کوتاه مدت، این افزایش به عنوان یک ساز و کار بهبود عمل می‌کند؛ البته التهاب سیستمیک مزمن با آسیب شناسی بیماری ارتباط دارد. از این‌رو، روش‌های کاهش التهاب سیستمیک نظری اجرای فعالیت بدنی منظم، کاهش وزن و مصرف مکمل‌های غذایی مورد توجه قرار گرفته‌اند (۲). به طور کلی، به مجموعه واکنش‌های دفاعی و حفاظتی بدن که در مقابله با عوامل بیماری زا بروز می‌کند، التهاب می‌گویند. یکی از شاخص‌های التهابی، پروتئین واکنشی (CRP) می‌باشد. CRP از پروتئین‌های مرحله حاد است که در حین عفونت، التهاب و آسیب بافتی، به طور چشم‌گیری افزایش می‌یابد؛ اغلب از طریق کبد در پاسخ به میانجی‌های التهابی خونی ساخته و به خون ریخته می‌شود. اندازه گیری CRP به علت افزایش سریع آن در آغاز ضایعه بافتی و کاهش سریع آن به محض بهبودی، بهترین راه تشخیص ضایعات بافتی است (۱). توفیقی و همکاران (۲۰۱۰) گزارش کرده‌اند که رابطه معکوسی میان سطوح سرمی CRP و آمادگی جسمانی وجود دارد و امکان دارد تمرينات ورزشی منظم، سطوح CRP را کاهش دهند (۱۸). چاتزینی کولائو^۶ و همکاران (۲۰۱۰)، دریافته‌اند که تمرينات پلیومتریک موجب افزایش محسوس اما موقت CRP در طول ۲۴ ساعت دوره بازگشت به حالت اولیه می‌شود (۴). اما داست^۷ و همکاران (۲۰۰۷) گزارش کرده‌اند که تنها دو روز پس از

1-C-reactive Protein

2-Chatzinikolaou

3-Dausset

4-Brain Derived Nerotrophic Factor

5-Braun

وجود **BDNF** و **CRP** دارد؟

روش تحقیق

آزمودنی های پژوهش حاضر را ۴۸ دانشجوی مرد سالم رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی تشکیل می دادند که پس از فراغوان، به طور داوطلبانه در مطالعه شرکت کردند. کلیه آزمودنی ها در خوابگاه دانشجویی اقامت داشته و از غذای مشترک سلف خوابگاه استفاده می کردند. پس از بیان انتظارات محقق در طی دوره پژوهش و ارائه توصیه های لازم، شرایط شرکت در تحقیق از جمله عدم اجرای برنامه رسمی تمرینات پلیومتریک و عدم مصرف مکمل امگا ۳ در شش ماه قبل، همچنین عدم مصرف سایر مکمل ها و داروهای ضد التهابی برای داوطلبان بیان گردید. با توجه به این که دانشجویان شرکت کننده در مطالعه، همگی در خوابگاه مشترک اقامت داشتند، برای کنترل برنامه غذایی و فعالیت بدنی از آنها خواسته شد برنامه عادی غذایی خود را تغییر ندهند و تنها از غذای سلف دانشجویی مصرف کنند. همچنین از آزمودنی ها درخواست شد برنامه عادی فعالیت های بدنی خود را که شامل شرکت در کلاس های عملی عادی رشته تربیت بدنی است حفظ کرده و تغییری در آن ایجاد نکنند. افراد واحد شرایط تحقیق که ۲۸ نفر بودند به صورت تصادفی به چهار گروه (مکمل+تمرین، مکمل، تمرین، و کنترل) تقسیم شدند. طرح مطالعاتی و خطرات و منافع بالقوه آن قبل از شروع طرح برای هر آزمودنی تشریح، و فرم رضایت آگاهانه به امضای آنها رسید. همچنین در صورت آسیب دیدگی یا هر نوع مشکل دیگر،

۷۲ ساعت فروکش می کند و نهایتاً ۵ تا ۷ روز بعد ناپدید می گردد؛ پدیده ای که از آن به عنوان کوفتگی عضلانی تاخیری یاد می شود. در نتیجه، این تمرینات باعث ایجاد التهاب و افزایش شاخص های التهابی در خون می شوند (۴، ۶). یکی از راه های کاهش عوامل التهابی، استفاده از مکمل های غذایی مثل امگا ۳ می باشد. افزایش مصرف امگا ۳ با کاهش غلظت شاخص های التهابی همراه بوده است (۸). همچنین نتایج برخی مطالعات نشان داده که رابطه معکوسی بین سطح سرمی **CRP** و مصرف امگا ۳ وجود دارد. در برخی از مطالعات رژیم غذایی همراه با امگا ۳ با کاهش **CRP** همراه بوده، ولی در برخی مطالعات دیگر چنین تغییری مشاهده نشده است (۸، ۱۰). امگا ۳، بلوغ سلول های عصبی و تولید سلول های عصبی هیپوکامپ را در موش های بالغ تقویت می کند و سطوح **BDNF** هیپوکامپ موش را افزایش می دهد. این یافته ها نشان می دهد که استفاده از مکمل امگا ۳، اثر **BDNF** روی تغییرپذیری سیناپسی و تولید سلول های عصبی را افزایش می دهد (۱۱). با توجه به نقش احتمالی **BDNF** در مقابله با التهاب و نیز تأثیر مکمل غذایی امگا ۳ بر آن، مطالعه حاضر با هدف بررسی تغییرات **CRP** و **BDNF** به دنبال ۴ هفته تمرینات پلیومتریک و مصرف امگا ۳ انجام شد. سوال های مطالعه حاضر این بود که آیا مکمل یاری امگا ۳ می تواند سطوح **BDNF** و **CRP** گردش خون را تحت تأثیر قرار دهد؟ اجرای همزمان تمرینات پلیومتریک و مصرف امگا ۳، بر سطوح سرمی **BDNF** و **CRP** چه تأثیری بر جای می گذارد؟ در نهایت، چه رابطه ای بین سطوح

شامل نشاسته همراه زعفران طبیعی به مقدار خیلی کم جمجهت رنگ دهی ترکیب شد تا از نظر ظاهر و مزه با کپسول امگا ۳ مشابه باشد. کپسول ها به وسیله دستیاران محقق و به شیوه دوسوکور هر هفته یک بار در جعبه های بدون علامت بین آزمودنی ها توزیع می شد. نمونه های خون در مرحله پیش (پایه) و پس آزمون (به دنبال ۴ هفته تمرین) برای تعیین غلظت **BDNF** سرم به دنبال ۱۲ ساعت ناشتاپی شبانه از ورید آنتی کوبیتال جمع آوری شد. نمونه های خون وریدی در حالت استراحت آزمودنی (حداقل ۴۸ ساعت پس از فعالیت بدنی) گرفته شد و به درون لوله های سرمی از پیش سرد شده منتقل گردید و اجازه داده شد تا به مدت یک ساعت در دمای اتاق لخته شود. سپس این نمونه ها به مدت ۱۲ دقیقه با سرعت ۱۳۰۰ دور در دقیقه و دمای ۴ درجه سانتیگراد سانتریفیوژ شد. سرم به دست آمده در لوله های اپندور تخلیه و در دمای -۸۰- درجه سانتیگراد تازمان تجزیه و تحلیل ذخیره شد. **BDNF** از روش آنژیزم لینک ایمونواسی (**ELISA**) و با استفاده از کیت های مخصوص نمونه های انسانی بر اساس دستور کارخانه سازنده (بوستر بیولوژیکال^۱، چین) با دامنه تغییرات ۰-۲۰۰۰ پیکوگرم بر میلی لیتر و حساسیت روش <۲ پیکوگرم بر میلی لیتر، و **CRP** با استفاده از روش ایمونوتوربیدیمتری و کیت (شرکت بیونیک ایران) با دامنه تغییرات ۰-۶ میلی گرم بر لیتر و حساسیت ۰/۰۱ اندازه گیری شد.

داده ها به صورت میانگین و انحراف معیار ارائه

آزمودنی ها این اجازه را داشتند که از تحقیق خارج شوند. یک هفته قبل از اجرای پروتکل، آزمودنی ها با مراحل اجرای تحقیق آشنا شده و سپس معاینات پزشکی جهت تعیین سلامتی آنها به عمل آمد. آنگاه اطلاعات دموگرافیک آزمودنی ها شامل قد، وزن و شاخص توده بدنی اندازه گیری و ثبت شدند. پس از دو هفته دوره آشنایی و آموزش تکنیک های اجرایی، برنامه تمرینی آزمودنی ها شامل تمرینات پیشرونده پلیومتریک، به صورت دو روز در هفته اجرا شد. این تمرینات به نحوی بود که بین جلسات ۷۲ ساعت فاصله استراحت وجود داشت. در هر جلسه ابتدا ۱۰ دقیقه دوی نرم و حرکات کششی جهت گرم کردن اجرا می شد. سپس برنامه اصلی شامل جست سرعتی، جست قدرتی، پرش قیچی، پرش زانو بالا، لی لی از پهلو، لی مورب، و پرش روی جعبه، به اجرا درآمد. بر اساس روش شناسی تمرین، هر حرکت در دو یا سه دوره و با ۶ تا ۱۲ تکرار اجرا شد که در طول برنامه تمرینات، به صورت هفتگی تعداد دوره ها یا تعداد حرکات افزایش می یافت (۱۶). در پایان هر جلسه تمرین، ۵ دقیقه به سرد کردن اختصاص داده شد. کلیه جلسات تمرین تحت نظر محقق و دستیاران در زمین چمن فوتبال دانشگاه اجرا گردید. کل مقدار روزانه مصرفی مکمل امگا، در حدود ۲۰۰۰ میلی گرم (تولید شده توسط شرکت داروسازی زهراوی ایران) و نشاسته ۱۰۰۰ میلی گرم بود که به صورت ۳ کپسول ژلی به میزان ۳ بار در روز بعد از هر وعده غذایی مصرف شد (۱۵).

تحلیل واریانس یک طرفه نشان داد (نمودار ۱) که اجرای ۴ هفته تمرین پلیومتریک همراه با مصرف امگا ۳ سبب افزایش معناداری در **BDNF** سرم شد ($p=0.04$). مصرف امگا ۳ به تنها یی نیز **BDNF** سرم را به طور معناداری افزایش داد ($p=0.01$)، اما سطوح سرمی **BDNF** گروه پلیومتریک در مقایسه با گروه کنترل، تفاوت معناداری نداشت ($p=0.98$). از طرف دیگر، تغییر معناداری در **CRP** گروه های تحقیق به دنبال تمرینات منظم پلیومتریک، مصرف مکمل امگا ۳، یا ترکیب این دو مداخله در پایان دوره مشاهده نشد (نمودار ۲). همچنین نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که به دنبال مداخله، بین مقادیر **BDNF** و **CRP** گروه تمرین ($p=0.28$ ، $r=0.47$ ؛ نمودار ۳)، گروه مکمل ($p=0.19$ ، $r=0.80$ ؛ نمودار ۴)، و گروه ترکیبی ($p=0.45$ ، $r=0.44$ ؛ نمودار ۵)،

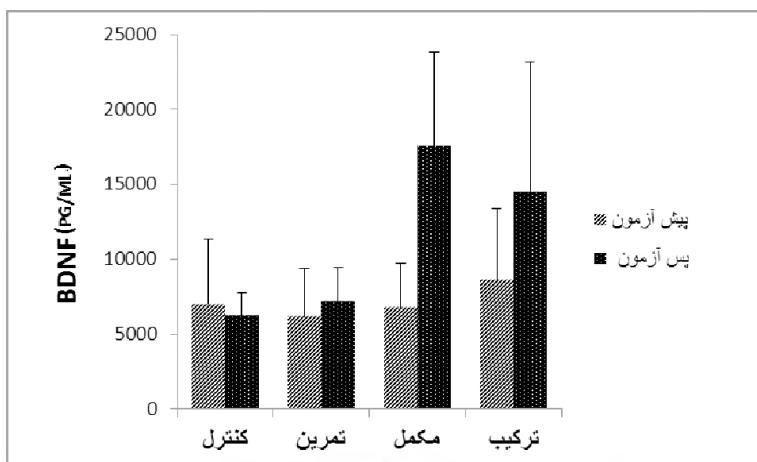
شده اند. با توجه به طبیعی بودن توزیع داده ها بر اساس آزمون کلموگروف- اسمیرنوف، برای مقایسه میانگین اختلاف بین گروه ها، از آزمون تحلیل واریانس یک طرفه و آزمون تعقیبی **LSD** استفاده شد. همچنین برای بررسی رابطه بین **CRP** و **BDNF**، از ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. محاسبه ها با استفاده از نرم افزار آماری **SPSS** نسخه ۱۸ انجام گرفت و سطح معناداری $p<0.05$ در نظر گرفته شد.

یافته ها

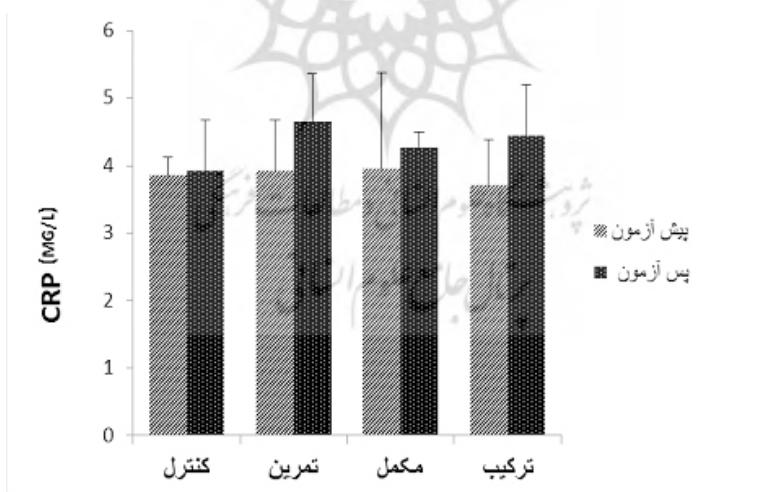
میانگین و انحراف معیار سن، قد، وزن و همچنین شاخص توده بدن (**BMI**) گروه های گوناگون تحقیق در جدول ۱ ارائه شده طور که مشاهده می شود، مقادیر وزن و **BMI** چهار گروه قبل و پس از دوره تمرینات تغییر قابل توجهی ندارد. آزمون

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد اطلاعات دموگرافیک گروه های مختلف قبل و بعد از پرتوکل

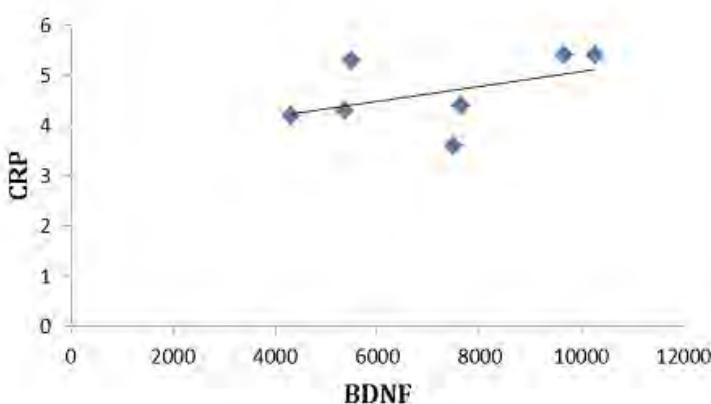
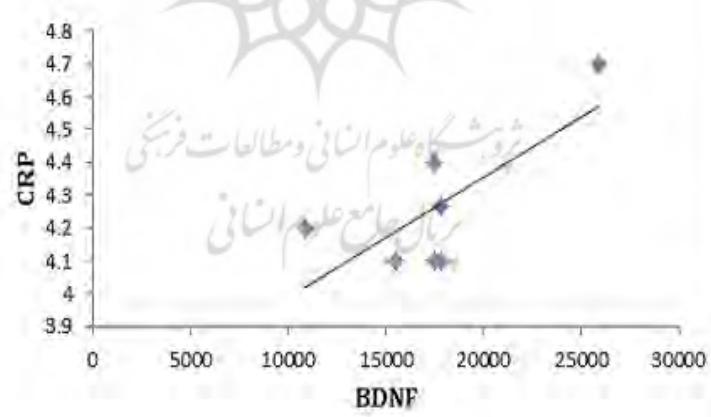
BMI (وزن تقسیم بر مجدور قد)		وزن (کیلوگرم)		قد (متر)	سن (سال)	گروه ها
بعد	قبل	بعد	قبل			
۲۰/۸۹±۱/۷۰	۲۰/۸۹±۱/۸۴	۶۰/۷۱±۵/۳۱	۶۰/۷۱±۵/۷۳	۱۷۰/۵۷±۲/۴۳	۲۳/۸۴±۱/۹۸	تمرین+مکمل
۲۳/۲۱±۲/۵۳	۲۳/۱۹±۲/۵۴	۷۱/۳۵±۵/۲۳	۷۱/۲۸±۵/۳۷	۱۷۵/۲۱±۴/۰۲	۲۴/۷۱±۱/۹۷	مکمل
۲۱/۴۲±۲/۷۷	۲۱/۳۹±۳/۰۶	۶۳/۴۲±۸/۷۷	۶۳/۸۵±۹/۲۰	۱۷۲/۱۴±۳/۸۹	۲۲/۱۴±۱/۳۴	تمرین
۲۲/۶۰±۱/۹۰	۲۲/۴۷±۱/۷۸	۷۱/۷۱±۴/۰۳	۷۱/۶۲±۴/۰	۱۷۸/۵۷±۷/۱۱	۲۳/۸۰±۲/۰۴	کنترل

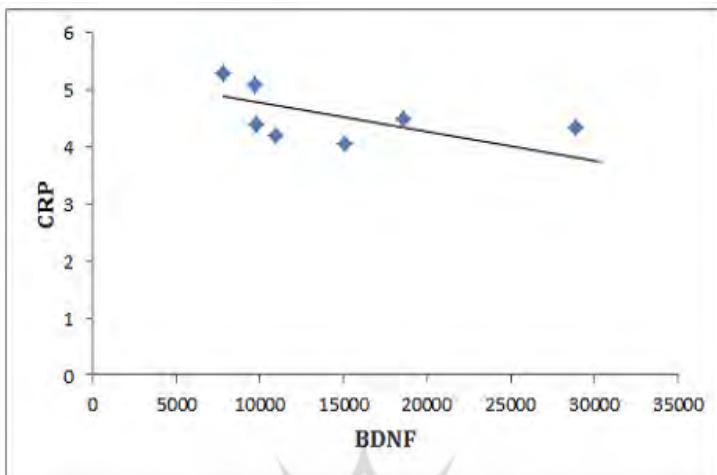

نمودار ۱. تغییرات BDNF گروه های مختلف قبل و پس از دوره تحقیق. * تفاوت معنی دار با گروه کنترل ($P<0.05$)

نمودار ۲. تغییرات CRP گروه های مختلف قبل و پس از دوره تحقیق

نمودار ۳. همبستگی بین مقادیر BDNF و CRP گروه تمرین پلیومتریک ($r=+0.47$ و $p=+0.28$)نمودار ۴. همبستگی بین مقادیر BDNF و CRP گروه مکمل ($r=+0.80$ و $p=+0.19$)

نمودار ۵. همبستگی بین مقادیر **BDNF** و **CRP** گروه ترکیبی ($r=-0.44$ و $p=0.045$)

اجرا درآمد. در رابطه با تمرینات پلیومتریک و **CRP** مطالعات گوناگونی انجام شده است.

طبق گزارش چاتزینی کولائتو و همکاران (۲۰۱۰)، به نظر می رسد تمرینات پلیومتریک موجب افزایش محسوس، اما موقتی **CRP** در طول ۲۴ ساعت دوره بازگشت به حالت اولیه می شود (۴). در مقابل، داست و همکاران (۲۰۰۷) گزارش کرده اند که تنها دو روز پس از تمرینات پلیومتریک، **CRP** افزایش می یابد و پس از آن به مقادیر پایه بر می گردد (۶). این اختلاف بین یافته ها ممکن است مربوط به وضعیت آمادگی بدنی آزمودنی ها و یا شدت پرتوتل های تمرینی باشد. اختلاف بین نتایج تحقیقاتی که به دنبال تمرینات پلیومتریک حاد، افزایش التهاب را گزارش کرده اند (۴، ۶) و نتایج مطالعه حاضر را می توان

همبستگی معنی داری وجود ندارد.

بحث

نتایج حاصل از پژوهش حاضر نشان داد چهار هفته تمرین منظم پلیومتریک همراه با مصرف امگا ۳ سبب افزایش معنادار غلظت **BDNF** سرم مصرف کرده بودند، سطوح **BDNF** سرمی افزایش معناداری پیدا کرد. اما در گروه تمرین پلیومتریک، تغییر معناداری مشاهده نشد. همچنین غلظت **CRP** در هر سه گروه (ترکیبی، مکمل، و تمرین) پس از ۴ هفته تغییر معناداری نشان نداد. بر اساس جستجوی ما، مطالعه ای که اثر هم زمان تمرینات پلیومتریک و مصرف امگا ۳ بر غلظت **CRP** و **BDNF** را مورد بررسی قرار دهد، مشاهده نشد، لذا مطالعه حاضر به منظور بررسی توامان این دو مداخله به

یا α -TNF (محرك قوى توليد اینتلوكین-۶) و کاهش اینتلوكین-۶ (محرك قوى توليد CRP) می گردد (۱۳). با این وجود، ساز و کار تأثیر تمرینات مقاومتی در تعدیل التهاب، به روشنی شناخته نشده است (۴، ۶).

یافته دیگر مطالعه حاضر، عدم تغییر سطوح CRP به دنبال ۴ هفته مصرف مکمل امگا ۳ می باشد. در رابطه با آثار مکمل امگا ۳ بر CRP نیز پژوهش هایی انجام گرفته است که نتایج ضد و نقیضی را به همراه داشته است. ملک شاهی و همکاران (۱۳۹۰) در مطالعه ای به بررسی مکمل یاری امگا ۳ برغلظت CRP در بیماران دیابتی پرداخته و تغییری در غلظت CRP مشاهده نکرده اند (۱۰). از طرف دیگر، کیلی و همکاران (۲۰۰۸) در مطالعه ای به تأثیر امگا ۳ بر عوامل التهابی در مردان پرداخته و نشان دادند که مصرف امگا ۳ سبب کاهش معنادار عوامل التهابی می شود (۸). ارتباط وارونه بین مصرف مکمل امگا ۳ و غلظت CRP که در مطالعات متعدد مشاهده شده است، ظاهرآً آثار ضدالتهابی آن را تأیید می کند. اما عدم تغییر مقادیر CRP در تحقیق حاضر به دنبال مصرف مکمل امگا ۳ را می توان بدین گونه توجیه نمود که مصرف مکمل های ضد التهابی نظیر امگا ۳ برای افرادی که به صورت منظم تمرین می کنند، ضروری نیست (۲). از سوی دیگر، احتمالاً بروتکل تمرینات ورزشی ما دارای شدت و مدت پایین تراز حدی بوده است که بتواند شاخص های التهابی را در آزمودنی های تحت مطالعه تغییر دهد. به نظر می رسد مصرف مکمل امگا ۳ در شرایط ویژه ای هم چون دوره های تمرینی بسیار شدید یا طولانی مدت،

به افزایش آمادگی آزمودنی ها نسبت داد؛ بدان معنی که چهار هفته تمرین منظم پلیومتریک موجب سازگاری آزمودنی ها شده و از افزایش آسیب عضلانی و التهاب ناشی از تمرینات پیش گیری نموده است. مطالعات گزارش کرده اند که رابطه معکوسی میان سطوح سرمی CRP و آمادگی جسمانی وجود دارد. این مطالعات پیشنهاد کرده اند که امکان دارد تمرینات ورزشی منظم، سطوح CRP را کاهش دهند (۴، ۱۸). یکی دیگر از دلایل عدم تغییر در مقادیر CRP در تحقیق حاضر، احتمالاً مقادیر پایه آزمودنی ها می باشد. مطالعات نشان می دهند که در صورت بالابودن مقادیر پایه CRP، تأثیر تمرین بازتر است (۸، ۱۳)، بدان معنی که هنگام مطالعه بر روی آزمودنی های بیمار، دارای اضافه وزن یا چاق، کاهش CRP محسوس تر خواهد بود. آزمودنی های تحقیق حاضر را مردان فعال دانشجو تشکیل می دادند که سطوح CRP در آنها در دامنه طبیعی قرار داشت. بنابراین مشاهده چنین نتایجی دور از انتظار نمی باشد. در ارتباط با تأثیر سازگارانه تمرینات هوایی بر سطوح CRP چند سازوکار پیشنهاد شده است. یکی از این توضیحات مربوط به افزایش نیتریک اسید از اندوتلیال می باشد که حاصل آن، کاهش التهاب سیستمیک و در نتیجه، کاهش تولید سایتوکاین-های التهابی است که در نهایت، موجب کاهش تولید و رهایی CRP از کبد می شود (۱۴). توجیه دیگری که در این زمینه ارائه شده است تأثیر فعالیت بدنی منظم در تنظیم کاهشی تحیریکات سمپاتیک می باشد که به نوبه خود منجر به کاهش ترشح عامل نکروز توموری

همچون تغییرپذیری سیناپسی، رشد و ترمیم نورونی و تولید سلول های عصبی شود که همگی آنها در سلامت توانایی های شناختی و حرکتی دستگاه عصبی دارای اهمیت هستند. نتایج تحقیق حاضر نشان می دهد که اجرای تمرینات منظم پلیومتریک همراه با مصرف مکمل امگا ۳ موجب افزایش سطح **BDNF** سرم آزمودنی ها می شود. می توان چنین اظهار کرد که مداخله این دو عامل با هم (تمرین پلیومتریک و مکمل امگا ۳) می تواند بر سلامت مغز تأثیر بگذارد. با این وجود، بین مقادیر **BDNF** با سطوح **CRP** در آزمودنی ها رابطه معنی داری مشاهده نشد (نمودار ۴، ۳ و ۵). در واقع بین عامل نروتروفیک مشتق از مغز و **CRP** که ساخته التهاب به شمار می رود، رابطه ای مشاهده نشد. این یافته برخلاف یافته های پیشین است که در آنها مشخص شده **BDNF** با تعديل التهاب موضعی از طریق تنظیم سطوح سلولی، سایتوکاین و عامل رونویسی در مدل تجربی سکته مغزی، از آن محافظت می کند (۲۰، ۳). در این رابطه نتیجه گیری شد که تولید **BDNF** در زمان التهاب راه های هوایی، توسط هجوم سلولهای T و ماکروفاژها افزایش پیدا می کند. به نظر می رسد که **BDNF** اثرات مستقیم بر کنترل عصبی قطر راه های هوایی به هنگام التهاب دارد (۳). این یافته با نتیجه به دست آمده از تحقیق حاضر در تناظر می باشد. سازوکار دقیق ارتباط یا عدم ارتباط **BDNF** و التهاب هنوز به روشنی بیان نشده است. بنابراین، برای نتیجه گیری دقیق تر پیرامون این

بازتوانی ورزشکاران آسیب دیده و یا گروه های آزمودنی دارای بیماری ها و ناتوانی های خاص، قابل تجویز باشد.

یافته مهم دیگر تحقیق حاضر، افزایش مقادیر **BDNF** در گروه مکمل و گروه ترکیبی بود. ماتسوکا^۱ (۲۰۱۱) مشاهده کرده است که مصرف امگا ۳ مقدار **BDNF** سرمی را افزایش می دهد (۱۲). همچنین وو^۲ و همکاران (۲۰۰۴)، در مطالعه ای به اثر مصرف امگا ۳ بر سطح **BDNF** در موش پس از ترومای مغزی پرداختند. آنها به مدت چهار هفته مکمل امگا ۳ دادند و به این نتیجه رسیدند که سطوح **BDNF** پس از چهار هفته مکمل گیری امگا ۳، به حالت طبیعی برمی گردد (۱۹). رائو^۳ و همکاران (۲۰۰۷) نیز در مطالعه خود اظهار داشته اند که کمبود اسید چرب امگا ۳ سبب کاهش بیان **BDNF** می شود و مصرف آن ترشح **BDNF** را افزایش می دهد (۱۷). مطالعات نشان می دهد که امگا ۳ با تاثیر بر هیپوکمپ، سبب افزایش تولید **BDNF** می شود (۱۱).

همچنین رابطه معنی داری بین مصرف امگا ۳ و حجم ماده خاکستری آمیگدال، هیپوکمپ و شکنج قدامی مغز در بزرگسالان سالم گزارش شده است (۵). نتایج تحقیقات مذکور با نتایج تحقیق حاضر همخوانی دارد. کاهش در اسیدهای چرب امگا ۳ در غشاء پلاسمایی می تواند پیام دهی گیرنده های موجود در غشاء، نظریر گیرنده **BDNF** یعنی **TrkB** را مختل نماید و این اختلال به نوبه خود می تواند موجب تغییر فرآیندهای طبیعی دستگاه **BDNF** باشد.

1-Matsuoka

2-Wu

3-Rao

نقش پیشنهادی **BDNF** به مطالعات بیشتر نیاز وجود ندارد. بنابراین برای نتیجه گیری در رابطه با نقش درمانی یا حفاظتی **BDNF** در مقابله با التهاب، به مطالعات بیشتری نیاز است.

نتیجه گیری

قدردانی و تشك

بدین وسیله از دانشجویان دانشگاه مازندران که به عنوان آزمودنی در این پژوهش شرکت کردند قدردانی می شود.

با آن که اجرای تمرینات پلیومتریک همراه با مصرف مکمل امگا ۳ به منظور افزایش سطح **BDNF** توصیه می گردد، اما به نظر می رسد بین این عامل نوروتروفیک و التهاب رابطه همبستگی

منابع

- 1-Alizadeh H., Daryanoosh F., Mehrbani D., Kooshki M., 2012. Evaluating inflammatory index changes and muscle injuries in male mice after 8 weeks of aerobic exercise and omega-3 consumption. *Sport Biosciences*, no. 10, pp. 77-94.
- 2-Bloomer R.J., Larson D.E., Fisher-Wellman K.H., Galpin A.J., et al., 2009. Effect of eicosapentaenoic and docosahexaenoic acid on resting and exercise-induced inflammatory and oxidative stress biomarkers: a randomized, placebo controlled, cross-over study. *Lipids Health Dis*, vol. 19, no. 8, pp. 28-36.
- 3-Braun A., Lommatsch M., Neuhaus-Steinmetz U., Quarcoo D., et al., 2004. Brain-derived neurotrophic factor (BDNF) contributes to neuronal dysfunction in a model of allergic airway inflammation. *British Journal of Pharmacology*, vol 141, pp. 431–440.
- 4-Chatzinikolaou A., Fatouros I.G., Gourgoulis V., Avloniti A., et al., 2010. Time course of changes in performance and inflammatory responses after acute plyometric exercise. *J Strength Cond Res*, vol. 24, no. 5, pp. 1389-98.
- 5-Conklin S.M., Gianaros P.J., Brown S.M., Yao J.K., et al., 2007. Long-chain omega-3 fatty acid intake is associated positively with corticolimbic gray matter volume in healthy adults. *Neurosci Lett*, vol. 29, no. 3, pp. 209-12.
- 6-Dausset E., Avela J., Ishikawa M., Kallio J., et al., 2007. Bimodal recovery pattern in human skeletal muscle induced by exhaustive stretch-shortening cycle exercise. *Medecine Science Sports Exercise*, vol. 39, no. 3, pp. 453-60.
- 7-Jiang Y., Wei N., Lu T., Zhu J., et al., 2011. Intranasal brain-derived neurotrophic factor protects brain from ischemic insult via modulating local inflammation in rats. *Neuroscience*, vol. 13, no. 172, pp. 398-405.
- 8-Kelley D.S., Siegel D., Fedor D.M., Adkins Y., et al., 2009. DHA supplementation decreases serum C-reactive protein and other markers of inflammation in hypertriglyceridemic men. *J Nutr*, vol. 139, no. 3, pp. 495-501.
- 9-Lie I., Arnesen H., Sandvik L., Yao J.K., et al., 2010. Predictors for physical and mental health 6

- months after coronary artery bypass grafting. *Eur J Cardiovasc Nurs*, vol. 9, no. 4, pp. 238-43.
- 10-Malekshahi M., Saedi A., Jalali M., Sejoodi F., 2012. The effect of dietary omega3 fatty acid supplementation on inflammatory biomarkers in type-2 diabetic patient. *Scientific Journal of School of Public Health and Institute of Public Health Research*, vol. 9, no. 3, pp.73-81.
- 11-Matsuoka Y., Nishi D., Yonemoto N., Hamazaki K., et al., 2010. Potential role of brain-derived neurotrophic factor in omega-3 Fatty Acid supplementation to prevent posttraumatic distress after accidental injury: an open-label pilot study. *Psychother Psychosom*, vol. 80, no. 5, pp. 310-312.
- 12-Matsuoka Y., 2011. Clearance of fear memory from the hippocampus through neurogenesis by omega-3 fatty acids: a novel preventive strategy for posttraumatic stress disorder? *BioPsychoSocial Medicine*, vol. 5, no. 3, pp. 1-9.
- 13-Nayebifar S., Afzalpour M.E, Saghebjoo M., Hedayati M., et al., 2012. The effect of aerobic and resistance trainings on serum C- Reactive Protein, lipid profile and body composition in overweight women. *Scientific Quarterly of Birjand Nursing and Midwifery Faculty*, vol. 8, no. 4, pp.186-196.
- 14-Parsian H., Abrahim K.H., Nikbakht H., Khanali F., et al., 2012. The effect of 12 weeks of endurance training on serum C-reactive protein and plasma fibrinogen as predictors of cardiovascular disease. *Pejouhandeh*, vol. 17, no. 2, pp. 62-66.
- 15-Paziraei M., Mogharnasi M., Rahimi E., 2012. Interaction effect of 8 weeks of aerobic training and omega-3 fatty acid supplementation on plasma homocysteine concentration in elderly men. *Sabzevar Medical Journal*, vol. 19, no. 2, pp. 146-155.
- 16-Radcliffe, J.C., Farentinos R.C., 2007. Mazandaran University Press. Translated by: Fallah Mommadi Z. *Theoretical and Applied plyometric*. pp. 76-89.
- 17-Rao J.S., Ertley R.N., Lee H.J., DeMar J.C. Jr., et al., 2006. N-3 polyunsaturated fatty acid deprivation in rats decreases frontal cortex BDNF via a p38 MAPK-dependent mechanism. *Mol Psychiatry*, vol. 12, no. 1, pp. 36-46.
- 18-Tofighi A., Zolfaghari M., Najafi S., Assemi A., 2010. Effects of acute aerobic training accompanied by vitamin C+E supplementation on plasma inflammatory and oxidative stress biomarkers in sedentary obese women. *Urmia Medical Journal*, vol. 21, no. 3, pp. 228-236.
- 19-Wu A., Ying Z., Gomez-Pinilla F., 2004. Dietary omega-3 fatty acids normalize BDNF levels, reduce oxidative damage, and counteract learning disability after traumatic brain injury in rats. *J Neurotrauma*, vol. 21, no. 10, pp.1457-67.
- 20-Jiang Y., Wei N., Lu T., Zhu J., et al., 2011. Intranasal brain-derived neurotrophic factor protects brain from ischemic insult via modulating local inflammation in rats. *Neuroscience*, vol. 24, no. 5, pp. 398–405.

Abstract

The effects of 4 weeks plyometric training and omega 3 supplementation on serum brain derived neurotrophic factor and C- reactive protein in active men

Ziya Fallah Mohammadi¹ , Hossein Nazari²

Background and Aim: The aim of the present study was to investigate the effects of 4 weeks plyometric training and omega 3 supplementation on serum brain derived neurotrophic factor (BDNF) and C reactive protein (CRP) concentration in active men. **Materials and Methods:** 28 physical education students randomly divided into four groups including control (n=7), omega 3 (n=7), training (n=7), and training+ omega 3 (n=7) groups. The training and training+ omega 3 groups performed 4 weeks of selected plyometric training. Also supplementary and combination groups consumed 2000 mg omega 3 daily for 4 weeks. Blood samples were taken in fasting state before and after training in order to measurement of BDNF and CRP. Moreover, BDNF and CRP were measured using ELISA and immunoturbidimetric assay respectively. Data were analyzed using one-way ANOVA and Pearson correlation coefficient and significant level was considered if $p<0.05$. **Results:** Four weeks of plyometric training along with omega 3 supplementation increased serum BDNF concentration of active men significantly ($P<0.04$), but this treatment didn't change CRP significantly ($P<0.53$). Also BDNF and CRP levels did not show any significant correlation ($p<0.05$). **Conclusion:** Plyometric training along with omega 3 supplementation can increase serum level of BDNF, suggesting that performed training protocol has positive effects on brain health. But BDNF and CRP as inflammatory markers had no significant relationship. So, more studies on the therapeutic and protective effects of BDNF against inflammation are required.

Keywords: Brain Derived Neurotrophic Factor, C- reactive Protein, Plyometric, Omega 3.

Journal of Practical Studies of Biosciences in Sport, vol. 1, no. 1, Spring & Summer, 2013.

Received: Jan 28, 2013

Accepted: Apr 30, 2013

1-Corresponding author, Associate professor of Exercise Physiology, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Mazandaran,

Phone: 01125342201 Email: zia-falm@umz.ac.ir

2-Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Mazandaran